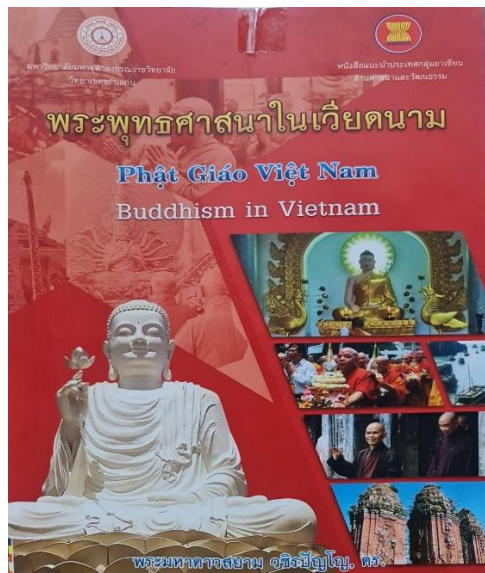

ประเทศเวียดนามนับได้ว่าเป็นประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีการนับถือพระพุทธศาสนา โดยส่วนมากนั้นเป็นศาสนาพุทธ นิกายมหายาน ซึ่งสันนิษฐานว่า ศาสนาพุทธเข้าสู่ประเทศเวียดนามจากอนุทวีปอินเดีย ในราวศตวรรษที่ 3 หรือศตวรรษที่ 2 ก่อนคริสต์ศักราช หรือบางความเชื่อมองว่าศาสนาพุทธเข้าสู่ประเทศเวียดนามผ่านประเทศจีนในคริสต์ศตวรรษที่ 1

แต่ถึงอย่างไรก็ตามหนังสือ **“พระพุทธศาสนาในเวียดนาม Phật Giáo Ở Việt Nam Buddhism in Vietnam”** ได้ให้มุมมองใหม่เกี่ยวกับความเชื่อและการนับถือศาสนาพุทธในประเทศเวียดนาม ที่นอกเหนือจากภาพจำในอดีตของวิถีชีวิตคนเวียดนามเกี่ยวกับความวุ่นวายทางการเมือง สงคราม การปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ ซึ่งหนังสือเล่มนี้ได้ผ่านการรวบรวมเรื่องราวความเป็นมาของพระพุทธศาสนาในดินแดนเวียดนาม โดย พระภิกษุชาวไทย คือ พระมหาดาวสยาม วชิรปัญโญ ที่ได้รวบรวมขึ้นระหว่างที่ทำการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ณ ประเทศอินเดีย โดยมีแรงผลักดันให้รวบรวมเรื่องราวของศาสนาพุทธในเวียดนาม จากการตั้งคำถามให้กับตนเองเกี่ยวกับการแต่งกายของภิกษุในศาสนาพุทธที่พบในอินเดียว่า ทำไมมีการแต่งกายที่หลากหลายของสีจิวร ไม่ว่าจะเป็นชุดสีเหลือง สีเทา สีดำ และสีรัก แต่ภายใต้ความหลากหลายของสีจิวร สิ่งที่พบว่าเหมือนกันคือ ภาษาพูด ซึ่งเป็นภาษาเวียดนาม

บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

“พระพุทธศาสนาในเวียดนาม

Phật Giáo Ở Việt Nam

Buddhism in Vietnam”

ISBN 978-616-300-015-6

ผู้เขียน พระมหาดาวสยาม วชิรปัญโญ, ดร.

บทวิจารณ์โดย ดร.ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ

จำนวนหน้า 172 หน้า/ราคา 145 บาท

จากปรากฏการณ์ที่พบส่งผลให้ พระมหาดาวสยาม วชิรปัญโญ มีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องราวของศาสนาพุทธในเวียดนาม จึงได้ทำการรวบรวม บันทึก เหตุการณ์ ประวัติ และสถานการณ์ของศาสนาพุทธในเวียดนาม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 กระทั่ง พ.ศ. 2554 จึงได้ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหากระทั่งนำมาสู่การตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะชน

หนังสือ **“พระพุทธศาสนาในเวียดนาม Phật Giáo Ở Việt Nam Buddhism in Vietnam”** นั้นประกอบไปด้วยเนื้อหาทั้งหมด 12 บท ซึ่งแต่ละบทนั้นจะเป็นเรื่องราวของพระพุทธศาสนาในประเทศเวียดนามตั้งแต่ยุคแรกของการเข้ามาของศาสนาพุทธกระทั่งถึงสถานการณ์ปัจจุบันของพุทธศาสนา ในเวียดนาม ซึ่งแต่ละบทให้ความสำคัญ ดังนี้

บทที่ 1 แผ่นดินและประชากร ผู้เขียนได้กล่าวถึงความเป็นมาของลักษณะภูมิประเทศและที่มาของชื่อประเทศของเวียดนาม รวมทั้งลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ของเวียดนาม ไม่ว่าจะเป็นเผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ การอพยพ และความหลากหลายทางชาติพันธุ์ กระทั่งรูปแบบของการสถาปนากการปกครองภายใต้ราชวงศ์แรกที่ปกครองเวียดนาม

บทที่ 2 พุทธศาสนาเข้าสู่เวียดนาม ผู้เขียนได้กล่าวถึง การก่อเกิดของพระพุทธศาสนาในเวียดนาม ซึ่งในบทนี้ผู้เขียน

แบ่งเรื่องราวของศาสนาพุทธในเวียดนามตามเส้นเวลาประกอบไปด้วย พระพุทธศาสนาภายใต้ 1) อาณาจักรจามปา ซึ่งเนื้อหาในส่วนนี้ ผู้เขียนได้ออกเล่าเรื่องราวของประเภทสถาปัตยกรรมสำคัญที่พบ ซึ่งเป็นปราสาทตามศิลปะในรูปแบบต่างๆ 2) การเดินทางของพุทธศาสนา ซึ่งเนื้อหาตอนนี้อยู่ที่ผู้เขียนได้ออกเล่าเรื่องราวการเข้ามาของศาสนาพุทธผ่านเส้นทางเรือ ซึ่งเป็นการเข้ามาผ่านด้านอินเดีย และการเข้ามาผ่านเส้นทางบก ซึ่งเป็นเส้นทางจากจีน และเนื้อหา 3) พระโพธิธรรม 4) จาริกสู่อินเดีย 5) การยึดครองของจีน และ 6) อาณาจักรน่านเจ้า โดยเนื้อหาในส่วนหลังผู้เขียนได้นำไปที่ลักษณะของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนามากขึ้น โดยเนื้อหาช่วงหลังเริ่มผูกติดเรื่องราวของการนับถือศาสนา และการเมืองมากขึ้น

บทที่ 3 พุทธศาสนาสัมมัยราชวงศ์ดิง บทที่ 4 พุทธศาสนาสัมมัยราชวงศ์เล บทที่ 5 พุทธศาสนาสัมมัยราชวงศ์ลี่ บทที่ 6 พุทธศาสนาสัมมัยราชวงศ์เต๋เร็น บทที่ 7 พุทธศาสนาสัมมัยราชวงศ์เล ตอนปลาย และบทที่ 8 พุทธศาสนาสัมมัยราชวงศ์เจียง เนื้อหาที่สำคัญของบทที่ 3-8 นั้น มีความไม่แตกต่างกันมากนัก ในส่วนของลำดับการนำเสนอ จะมีแตกต่างกันในส่วนของการปรากฏการณ์และสถานการณ์ของพระพุทธศาสนาภายใต้การปกครองของผู้ปกครองแต่ละราชวงศ์ซึ่งจะมีทั้งยุคที่รุ่งเรือง และยุคที่ซบเซา ทั้งนี้เนื้อหาแต่ละบทมีความสั้นและความยาวแตกต่างกันออกไปตามจำนวนของผู้ปกครองและระยะเวลาของการปกครองแต่ละราชวงศ์ แต่ถึงอย่างไรก็ตามทำให้เชื่อว่าศาสนาพุทธนั้น มีความเกี่ยวข้องกับการเมืองมาทุกสมัย ดังจะเห็นได้จากรายละเอียดที่ผู้เขียนได้พยายามสะท้อนปรากฏการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นแต่ละช่วงของราชวงศ์ รวมทั้งการเข้ามาปะปนของความเชื่อในศาสนาและลัทธิอื่น ๆ

บทที่ 9 พุทธศาสนาภายใต้ฝรั่งเศส ผู้เขียนได้กล่าวถึงช่วง พ.ศ. 2426 ที่ประเทศเวียดนามตกเป็นดินแดนในอารักขาของฝรั่งเศส โดยเมื่อฝรั่งเศสปกครอง พระพุทธศาสนามีความเสื่อมโทรมจากการที่เจ้าอาณานิคมได้ส่งเสริมคริสต์ศาสนิกายโรมันคาทอลิก พร้อมกับลดทอนความเจริญเติบโตของพระพุทธศาสนา อีกทั้ง

ชนชั้นปกครองในเวียดนามจำต้องหันไปนับถือคริสต์ศาสนิกายโรมันคาทอลิก ส่งผลให้ละเลยการให้ความสำคัญและการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาในเวียดนามเป็นอย่างมาก

บทที่ 10 พุทธศาสนายุคได้รับเอกราช ในบทนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึง เหตุการณ์ของพุทธศาสนาหลังจากที่ได้รับเอกราชจากฝรั่งเศส เมื่อ พ.ศ. 2497 แต่เวียดนามได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนตามอุดมการณ์ทางการเมืองภายใต้ยุคสงครามเย็น คือ เวียดนามเหนือ และเวียดนามใต้ ซึ่งเป็นช่วงที่การเมืองไม่มั่นคง มีกลุ่มอำนาจต่าง ๆ ปกครอง และเป็นช่วงของ รัฐบาลโงดinhห์เดียมยึดอำนาจเป็นนายกรัฐมนตรี อีกทั้งยังมีปรากฏการณ์ของการทำลายอำนาจของนิกายศาสนาต่าง ๆ และจัดให้มีการลงคะแนนเสียงล้มเลิกระบอบกษัตริย์เพื่อสถาปนาสาธารณรัฐเวียดนาม (ใต้) ขึ้น โดยมีโงดinhห์เดียม เป็นประธานาธิบดีคนแรก จากการเข้ามาของรัฐบาลนี้ทำให้พระพุทธศาสนาสิ้นคลอนอย่างมาก ซึ่งในบทนี้ผู้เขียนได้ออกเล่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับพระสงฆ์และประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธ รวมทั้งการเดินทางของพระสงฆ์และประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธ รวมทั้งการเดินทางของพระสงฆ์และประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธ รวมทั้งการเดินทางของพระสงฆ์และประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธ

บทที่ 11 พุทธศาสนาหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ผู้เขียนได้กล่าวถึงสถานการณ์ของพระพุทธศาสนาที่เชื่อมโยงกับการเมืองมากขึ้น ผู้เขียนพยายามสะท้อนความตกต่ำของพระพุทธศาสนาการยกเลิกทำนุบำรุงพุทธศาสนาของรัฐบาลปรากฏการณ์ที่ศาสนาถูกมองว่าเป็นศัตรูทางการเมือง ความพยายามในการล้มเลิกการนับถือศาสนา เช่น ปรากฏการณ์ของการบังคับพระสงฆ์ไปเป็นทหาร การรับทรัพย์สมบัติของวัด การห้ามบวชพระ-เณรใหม่ รวมถึงการบังคับให้พระสงฆ์เรียนรู้อบรมการปกครองแบบคอมมิวนิสต์

บทที่ 12 สถานการณ์พุทธศาสนาในปัจจุบัน บทนี้เป็นบทสุดท้ายของหนังสือ ซึ่งผู้เขียนได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการก่อเกิดของกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อปกป้องและอุ้มชูพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังปรากฏความรุ่งเรืองของพุทธศาสนาจากในอดีตผ่านการซ่อมแซมปฏิสังขรณ์วัดที่ถูกทำลาย รื้อฟื้นงานสถานสงเคราะห์ การขยายตัวของการเผยแผ่พุทธศาสนาไปยังต่างแดนการก่อเกิดของภิกษุพุทธศาสนาจากเวียดนามที่มีชื่อเสียงและการสร้างวัดพุทธในต่างประเทศ เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว หนังสือ “**พระพุทธศาสนาในเวียดนาม** *Phật Giáo Ở Việt Nam Buddhism in Vietnam*” ได้ถูกจัดให้เป็นหนังสือแนะนำประเทศกลุ่มอาเซียน ด้านศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งได้ให้แง่มุมสำคัญของพัฒนาจากอดีตถึงปัจจุบันของพระพุทธศาสนาในประเทศของกลุ่มอาเซียนอย่างเวียดนาม แต่ถึงอย่างไรก็ตามเมื่อกล่าวถึงศาสนาไม่ว่าจะเป็นศาสนาใดย่อมไม่พูดถึงการเมือง และกลุ่มของผู้ปกครองไม่ได้ ศาสนาพุทธในเวียดนามก็เช่นกันซึ่งหนังสือเล่มนี้แม้ว่าจะเป็นหนังสือที่มุ่งให้ความสำคัญของการกล่าวถึงศาสนาแต่หากมองให้ลึกซึ้ง

จะพบว่า ศาสนาได้ถูกทำให้เป็นเครื่องมือของการแสวงหาอำนาจของผู้ปกครอง ปัจจัยสำคัญของการส่งเสริมศาสนาหรือการขบเซาทรุดโทรมของศาสนามีความเชื่อมโยงกับอำนาจของผู้ปกครอง นโยบาย ของรัฐบาลในแต่ละยุค ซึ่งมีมาตั้งแต่อดีตกระทั่งปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

พระมหาดาวสยาม วชิรปัญโญ. (2557). *พระพุทธศาสนาในเวียดนาม*

Phật Giáo Ở Việt Nam Buddhism in Vietnam

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: หจก.เม็ดทรายพริ้นติ้ง.